

Polynom

I detta dokument så ska vi gå igenom några fler exempel på polynom. Materialet som vi går igenom här finns i boken Matematik 3000 på sidorna 199-201.

Exempel 1. Låt $p(x) = x^3 + 2x^2 - 4x + 3$. Vi ska beräkna $p(2)$ och $p(-1)$. Vi har att

$$p(2) = 2^3 + 2 \cdot 2^2 - 4 \cdot 2 + 3 = 8 + 8 - 8 + 3 = 11$$

och

$$p(-1) = (-1)^3 + 2 \cdot (-1)^2 - 4 \cdot (-1) + 3 = -1 + 2 \cdot 1 + 4 + 3 = -1 + 2 + 4 + 3 = 8.$$

□

Exempel 2. Vi ska hitta ett andragradspolynom $h(t)$ som uppfyller att $h(1) = 2$, $h(0) = 3$ och $h(-1) = 4$. Ett generellt andragradspolynom $h(t)$ kan skrivas som $h(t) = at^2 + bt + c$. Detta ger att

$$2 = h(1) = a \cdot 1^2 + b \cdot 1 + c = a + b + c,$$

$$4 = h(0) = a \cdot 0^2 + b \cdot 0 + c = c$$

och

$$1 = h(-1) = a \cdot (-1)^2 + b \cdot (-1) + c = a - b + c.$$

Från den andra ekvationen så får vi att $c = 3$. Sätter vi in detta i första och tredje ekvationen så ser vi att $a + b + 3 = 2$ och $a - b + 3 = 4$. Detta ger att $a + b = -1$ och $a - b = 1$. Läger vi ihop $a + b = -1$ och $a - b = 1$ så får vi att $2a = 0$, dvs $a = 0$. Detta ger, via $a + b = -1$, att $b = -1$. Alltså måste polynomet $h(t)$ vara på formen

$$h(t) = -t + 3.$$

Vi ser alltså att $h(t)$ inte alls är ett andragradspolynom utan ett förstgradspolynom. □

Exempel 3. Ett vinföretag tillverkar $N(t) = 3t^2 - 2t + 1$ stycken vinflaskor efter t minuter.

- (a) Hur många vinflaskor tillverkar vinföretaget efter 2 timmar? Efter 10 minuter?

(b) Hur stor är förändringen av tillverkningen från 10 minuter till 11 minuter?

Låt oss börja med (a). Eftersom t anges i minuter så måste vi räkna om 2 timmar till minuter, dvs 120 minuter. Detta ger att företaget tillverkar

$$N(120) = 3 \cdot 120^2 - 2 \cdot 120 + 1 = 42961$$

stycken vinflaskor efter 2 timmar. Efter 10 minuter så har företaget tillverkat

$$N(10) = 3 \cdot 10^2 - 2 \cdot 10 + 1 = 281$$

stycken vinflaskor.

Vi fortsätter med (b). Vi ska se vad $N(11) - N(10)$ blir. Vi har enligt (a) att $N(10) = 281$. Vidare så är

$$N(11) = 3 \cdot 11^2 - 2 \cdot 11 + 1 = 342.$$

Förändringen blir alltså

$$N(11) - N(10) = 342 - 281 = 61$$

vinflaskor. □

Exempel 4. Beräkna $k(7)$ då $k(2x+1) = x^3 + 2x^2 - 1$. Eftersom $2x+1 = 7$ betyder att $x = 3$ så

$$k(7) = k(2 \cdot 3 + 1) = 3^3 + 2 \cdot 3 - 1 = 9 - 6 - 1 = 2.$$

□